

Saksfremlegg

Deres ref.:

Vår ref.:

19/2863 /47264/19-S40
&13

Saksbehandler:

Roy Fossum

Dato:

26.08.2019

Telefon:

476 10 087

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskap

HØRING - NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFT PÅ LAND HØRINGSFRIST 01.10.2019

Innstilling til vedtak:

Tromsø kommune tar nasjonal ramme for vindkraft på land til orientering. Det er positivt at det trekkes opp både geografiske og faglige rammer for utvikling av ny vindkraft på land.

NVE anmodes om å stanse videre behandling av konsesjon for Kroken vindkraftanlegg. Samtidig forutsetter Tromsø kommune at eventuelt fornyede søknader om konsesjon for Måsvik og Sandhaugen ikke tas opp til behandling all den tid nasjonal ramme tilsier at andre områder er bedre egnet for etablering av ny vindkraft.

Britt Elin Steinveg
Administrasjonssjef

Mette Mohåg
Avdelingsdirektør for bymiljø

Hva saken gjelder:

NVE har lagt ut til høring nasjonal ramme for utbygging av vindkraft på land. Siktemål for nasjonal ramme er å sikre at de mest egnede områdene nyttes til vindkraft, samt øke forutsigbarhet og effektivisere behandling av framtidige søknader om konsesjon for vindkraftverk. Det er pekt ut 13 områder i Norge som anses egnet for utbygging. Ingen av disse er i Tromsø. Det er også utviklet omfattende og generelt kunnskapsgrunnlag om virkninger av vindkraftutbygging, knyttet til natur og landskap samt en rekke andre tema. Det er også utarbeidet mange områdeanalyser.

Saksframlegget tar også for seg vindkraftprosjekter i Tromsø som er og har vært til behandling.

Fristen for høringsuttalelser er 1. oktober 2019.

SAKSUTREDNING

Bakgrunn

Nasjonal ramme er lagt fram av NVE, og er en kartfesting av 13 egnede områder i Norge (fastlandet) etter forutgående vurderinger av 43 analyseområder med bakgrunn i oppsatte kriterier og påfølgende eksklusjoner av store arealer. Det er redegjort for «myke og harde eksklusjoner» (høy og lav vindhastighet, tettsteder, innsjøer, flyplasser, nasjonalparker og landskapsvernområder, verdensarvområder, fuglereservater, våtmarksområder, statlig sikra friluftsområder, områder med kystlynghei, kulturlandskap med nasjonal/regional interesse, fredete kulturminner, vernede områder og foreslåtte verneområder, innsjøer, villrein, reindrift, nedslagsfelt drikkevann, buffersone mot bebyggelse, forsvarrets øvingsfelt, skredområder).

NVE bad om innspill fra mange ulike hold til det innledende arbeidet. Tromsø kommune gav i brev av 25. oktober 2018 sitt faglige innspill til NVE sitt arbeid. Fra kommunens side sluttet man seg til prinsippet om en nasjonal ramme. Kommunen sluttet seg også til de «harde eksklusjonene» som innlysende. Videre ble særlig de vakre, verdifulle og bynære natur- og friluftsområdene i Tromsø framhevet som et viktig grunnlag for ytterligere eksklusjoner, i tillegg til nasjonalt viktige områder.

Arbeidet med rammen har ekskludert arealer som åpenbart ikke er de mest egnede for vindkraft; f. eks; nasjonalparker, nasjonale villreinområder og områder med lav gjennomsnittelig vindhastighet. Også tilstanden på overføringsnett er vurdert. Med bakgrunn i dette ble 2/3 av Norges landareal ekskludert. Gjenværende areal er ytterligere analysert i et samarbeid mellom NVE, andre statlige og regionale fagmyndigheter, og også vindkraftbransjen. Det er også utarbeidet et kunnskapsgrunnlag. Også innspill fra interesseorganisasjoner og lokale myndigheter har vært tatt i betraktning.

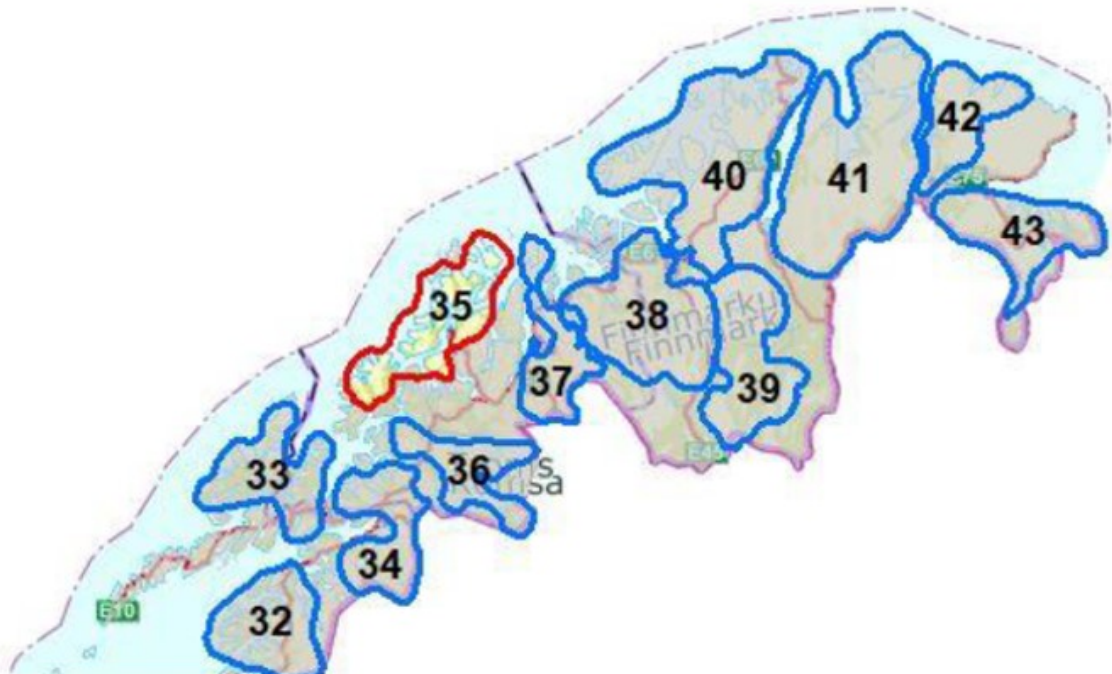
Med bakgrunn i det utførte analysearbeidet er det nå kartfestet 13 områder, som utgjør den nasjonale rammen og som er områder som anses egnet og som nå er lagt fram. Rammen omfatter ikke arealer i Tromsø, og heller ikke i Troms eller Nordland.

Rammen er ikke prosjektspesifikk og erstatter ikke konsesjonsbehandling. Samtidig skal det være vanskeligere å få konsesjon i områder utenom nasjonal ramme. Et visst forehold tar NVE når det gjelder utvidelser av eksisterende vindkraftverk.

Generelt har det framlagte kunnskapsgrunnlaget, både det som gjelder på nasjonalt plan, det enkelte tema og det som omhandler det enkelte analyseområde, stor og generell verdi som bakgrunnstoff i arbeidet med arealplanlegging og –forvaltning, i tillegg til vindkraftutbygging.

Tromsø og analyseområde 35.

Tromsø inngår i analyseområde nr 35. Området omfatter storparten av Senja, hele Kvaløya, Ringvassøya, Rebbenesøya, Vannøya, Reinøya, nordre del av Malangshalvøya, Tromsøya og Fastlandet (Oldervik-Tromsdalen-Tromsdalstinden-Breivikeidet). Analyseskjemaet peker blant annet på følgende forhold ifbm. arealer for nye vindkraftanlegg:

Analyseområde 35 hvor Tromsø inngår er markert med rødt.

-Dårlig nettkapasitet gjør det ikke ønskelig med ytterligere vindkraft.

-Gode vindressurser og dermed potensiale for produksjon av vindkraft.

-Naturområdene rundt Tromsø er et godt utgangspunkt for aktivitetsbaserte opplevelser i urørt natur og er viktige for reiselivsnæringen.

-Kvaløya i sin helhet bør tas ut, ytterligere vindkraftutbygging vil forringe særverdiområder for reindrifta, vindkraftverk er under utbygging (Kvitfjell-Raudfjell)

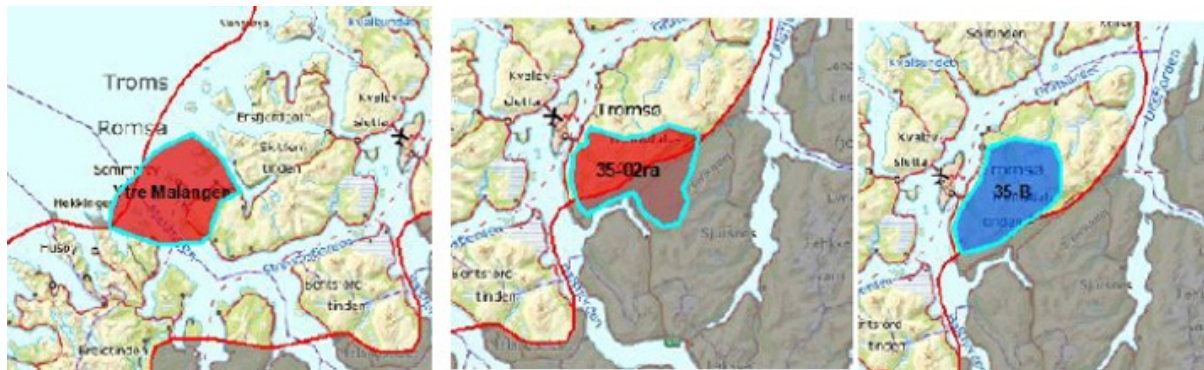
-Mauken-Tromsdalen reinbeitedistrikt i sin helhet bør tas ut av analyseområdet.

Vindkraftutbygging vil forringe viktige særverdiområder også her. Fra før av er det gjort store inngrep i og med militære øvings- og skytefelt, fjellheisen i Tromsø, Kroken alpinanlegg. Det pekes også på viktig løypenett Oldervik-Tromsdalen og bydelsutvikling fra Tromsdalen til Tønsvika/Skittenelv. Hyttebygging i Tønsvika, Movika og Oldervika, nevnes også.

Ovennevnte og en rekke andre forhold i analyseområdet har samlet blitt lagt til grunn for NVEs anbefaling om at hele analyseområde nr 35 IKKE tas inn i den nasjonale rammen. I det

hele tatt; analyseskjemaet oppsummerer viktige verdier for naturmangfold, reindrift, kulturminner og landskap i området.

For Tromsø kommune er det også verdt å merke seg de verdier for naturmangfold og kulturminner som påpekes av Miljødirektoratet og Riksantikvar for «ytterligere eksklusjon». Riksantikvaren framholder verdien av kulturminnenes beliggenhet i landskapet. Kartfestingen av eksklusjonsområdet omfatter Kvitfjell på Kvaløya, der det i dag foregår utbygging av vindkraftverk, og som slik sett «ekskluderer seg selv». Videre framholdes at «Bymarka til Tromsø» (Tromsdalen-Tromsdalstinden-Breivikeidet) sine verdier for botanikk og friluftsliv som bakgrunn for eksklusjon. Også Riksantikvaren peker på dette områdets kulturhistoriske landskapsverdier. For øvrig sammenfaller dette med eksklusjoner med bakgrunn i reindriftsinteresser.

Eksklusjoner «Ytre Malangen» og «Tromsdalen-Tromsdalstind-Breivikeidet». Riksantikvarens er røde, miljødirektoratets er blå.

Situasjonen for vindkraft i Tromsø

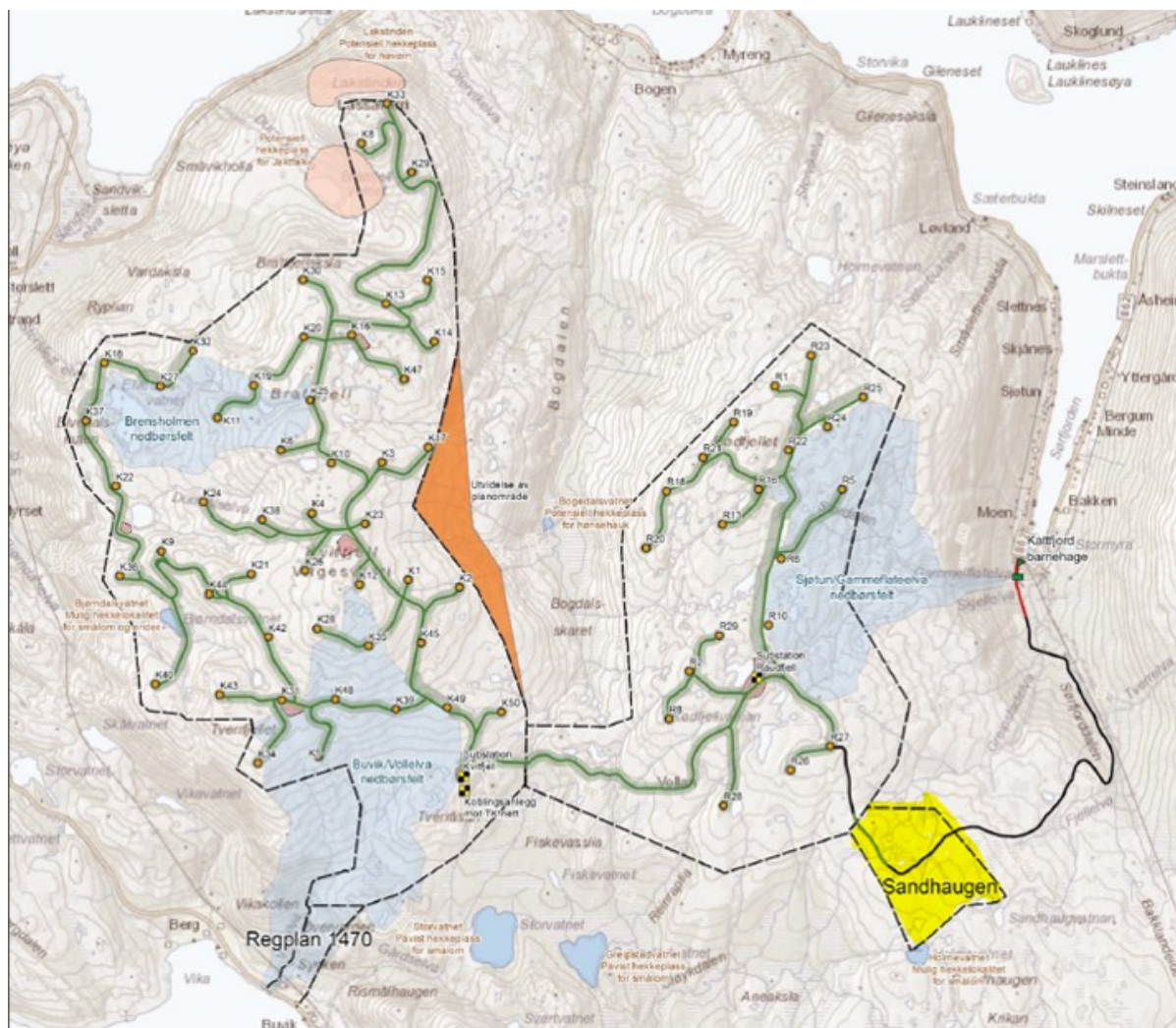
Det har opp gjennom åra blitt tatt initiativ til ulike vindkraftprosjekter. Kvittfjell/Raudfjell er under utbygging, og gås ikke nærmere inn på her. Nasjonal ramme tar altså ikke konkret stilling til de konsesjonssaker som er **under** behandling i systemet. Nedenfor omtales prosjekter i Tromsø som har vært og er til behandling.

Sandhaugen teststasjon på Kvaløya

Sandhaugen ligger kloss inntil Kvittfjell/Raudfjell vindkraftverk. I og med beliggenhet vil den kunne anses som en utvidelse av et eksisterende anlegg. Det ble i 2002 gitt konsesjon for vindkraftutbygging på Sandhaugen. Konkret var det tale om et testfelt. Kommunen sluttet seg da til at dette. NVE gav senere konsesjon for økt energiproduksjon, etablert som et ordinært vindkraftanlegg. Også utsettelse av igangsetting har skjedd flere ganger. Energiproduksjonen er anslått 54 GWh. Konsesjonen ble vinteren 2019 trukket av Olje- og energidepartementet med bakgrunn i klage på NVEs saksbehandling.

Med bakgrunn i de konflikter som har vært knyttet til utbyggingen Kvittfjell/Raudfjell (friluftsliv, landskap, reindrift, nedslagsfelt drikkevann) anses det **ikke** som naturlig at Sandhaugen-prosjektet tas opp til ny vurdering, selv om det ligger kloss inntil

Kvitfjell/Raudfjell, og slik sett kan ses på som en utvidelse, og selv om kommunen i sin tid (2002) sluttet seg til en viss utbygging på Sandhaugen.

KART. Plan for Kvitfjell-Raudfjell vindkraftverk (NB, utbyggingen som pågår innebærer andre vegføringer og turbinoppstillinger). Sandhaugen markert med gult.

Kroken vindkraftverk

NVE har 22. mai 2014 fastsatt utredningsprogram for Kroken vindkraftverk. Omsøkt energiproduksjon er anslått til 171 GWh (20 vindturbiner). Vindturbinene er tenkt satt opp ved Rundjellet/Skarsfjellet/Skarvassbu. Aktuelt område kommer innenfor eksklusjonene knyttet til Tromsdalen-Tromsdalstind-Breivikeidet.

Byrådet i Tromsø kommune behandlet meldingen og forslaget til utredningsprogram (21. februar 2013, sak 49/13), og uttrykte sterk motstand mot Kroken vindkraftverk, ikke minst på grunn av konflikt med svært viktige natur- og friluftsområder. Det er ikke kjent forhold som tilsier at den lokale motstanden mot Kroken Vindpark er svekket. Slik sett kan Tromsø

kommune gjenta sin motstand mot dette prosjektet i forbindelse med nasjonal ramme, selv om de enkelte konsesjonssøknader skal gis konkret og særskilt behandling.

KART. Med svart er omsøkt område for Krokken vindkraftverk markert.

Måsvik vindkraftverk (på Rebbenesøy)

NVE fastsatte konsekvensutredningsprogram for Måsvik vindkraftverk 7. september 2004. Energiproduksjon er anslått til 51 GWh. Søknaden om konsesjon for prosjektet ble trukket 10. desember 2013. Saken anses følgelig som avsluttet og for å være uten relevans ifbm. foreliggende nasjonale ramme.

KART. Omsøkt lokalisering for Måsvik vindkraftverk markert med gult.

KONKLUSJON - OPPSUMMERING

Nasjonal ramme for vindkraft vil kunne innebære både forutsigbarhet og effektivisering av saksbehandlingen for utvikling av ny vindkraft i Norge.

Rammen innebærer ikke utvikling av ytterligere vindkraft i Tromsø; ingen av de 13 utpekte og egne områder for vindkraft er i Tromsø. Samtidig har det skjedd en svært omfattende utbygging av ny fornybar energi i Tromsø de seinere åra. Kvitfjell og Raudfjell vindkraftverk vil alene innebære en energiproduksjon (om lag 900 GWh) tilsvarende strømforbruket for alle boliger i Tromsø kommune. I tillegg er fem småkraftverk i Tromsø bygd ut (energiproduksjon på snaut 50 GWh), og ytterligere sju er gitt konsesjon (potensiell energiproduksjon om lag 75 GWh). Ut fra dette anses det ikke å være behov for ytterligere produksjon av fornybar kraft i Tromsø, slik situasjonen er i dag.

En annen sak er at nettsituasjonen stedvis kan innebære begrensinger og at utvikling av distribusjonsnett vil ha lokale konsekvenser. Man alt i alt anses at manglende energiproduksjon alene ikke innebærer betydelige begrensinger for utviklingen av Tromsø-samfunnet, med mindre det er tale om spesielt kraftkrevende virksomhet.

Nasjonal ramme er altså ikke prosjektspesifikk og får slik sett ingen umiddelbare konsekvenser for eventuell videre behandling av Kroken vindkraftverk, og eventuell ny behandling av Sandhaugen og Måsvik. Men siden disse prosjektene tidligere har vært aktuelle omtales de også i denne saken.

En kjenner ikke til forhold som tilsier at ikke nasjonal ramme, og den eksklusjon rammen innebærer for Kroken, Sandhaugen og Måsvik, bifalles.

Alt i alt anbefales å ta nasjonal ramme til orientering som et egnet grunnlag for utvikling av ny vindkraft i Norge, samtidig som kommunen klargjør sin holdning til vindkraftprosjekter som har vært aktualisert i Tromsø.

Vedtakskompetanse:

Formannskapet.

Vedlegg.

Nasjonal ramme hoveddokument.

Analyseområde 35.

Faglig innspill

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 10.09.2019
Sak: 271/19

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 19/2863
Tittel: **SAKS PROTOKOLL - HØRING - NASJONAL RAMME FOR
VINDKRAFT PÅ LAND HØRINGSFRIST 01.10.2019**

Behandling:

Formannskapet besluttet at saken skal sendes til kommunestyret.

Votering:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Tromsø kommune tar nasjonal ramme for vindkraft på land til orientering. Det er positivt at det trekkes opp både geografiske og faglige rammer for utvikling av ny vindkraft på land.

NVE anmodes om å stanse videre behandling av konsesjon for Kroken vindkraftanlegg. Samtidig forutsetter Tromsø kommune at eventuelt fornyede søknader om konsesjon for Måsvik og Sandhaugen ikke tas opp til behandling all den tid nasjonal ramme tilsier at andre områder er bedre egnet for etablering av ny vindkraft.